



T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 2888
Tarih : 01.07.2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 01.07.2019
Sayı: -120.10-E.00000496233



E.00000496233

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Yargı organlarına yönelik müdahale ve yargının tarafsızlığını yitirmiş olduğu tartışmaları bağlamında Anayasa Mahkemesi kararlarının tasniflendirme ve şablon kararlara göre önceden verildiğine ilişkin ortaya çıkan durumun, hukuk devleti ilkesi ile yargı bağımsızlığı adına neden olduğu zarar ve mağduriyetin tespiti ve bu konuda alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince ekte sunulan gerekçe çerçevesinde Meclis Araştırması açılmasını arz ederim. 01.07.2019


Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HDP Siirt Milletvekili

GEREKÇE

Anayasa Mahkemesi'nin vermiş olduğu kararlar yahut bazı başvurulara ilişkin ise hiç karar vermemek şeklinde göstermiş olduğu tavır ülke gündeminde sıklıkla tartışılmaktadır. AYM'nin vermiş olduğu taraflı kararlarına ilişkin yeni bir gelişme ise normal şartlarda kurum içi yazışmalara ait olan ancak bir şekilde AYM'nin internet sitesinde yer alan notlarda yer alan açıklamalara dairdir.

Hâlihazırda AYM tarafından sayfadan kaldırılan ve eşimi engeli konulan ancak yine de arşivlerde hala görülebilen içeriğe göre; eski Anayasa Mahkemesi üyesi Alparslan Altan'la ilgili kararın yanına "PDY ile ilgili müdahaleler bağlamında yapılacak başvurularda kullanılacaktır" notu düşülmüş olup bu tür davalarda ne tür kararlar verileceği önceden hükme bağlanmıştır. Nitekim kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına ilişkin suç isnadına bağlı tutukluluk süresinin makul süreyi aşmasına ilişkin müdahale iddialarında başvuru yollarının tüketilmemiş olması yönünde; suç isnadına bağlı-yüksek yargı üyelerinin tutuklanmasına bağlı müdahale iddiaları (PDY ile ilgili müdahaleler bağlamında yapılacak başvurularda kullanılacaktır) açıkça dayanaktan yoksunluk yönünde; özel hayatın ve aile hayatının korunması hakkına dair başvurularda yüksek yargı üyelerinin idari işlemle açığa alınmasına veya işten çıkarılmasına ilişkin müdahale iddialarında (PDY ile ilgili müdahaleler bağlamında yapılacak başvurularda kullanılacaktır) başvuru yollarının tüketilmemesi yönünde kararlar verileceğine ilişkin bilgi notları AYM'nin kendi iç yazışmalarında yer almıştır. Kamuoyuna yansıyan sayfa görüntülerinde çeşitli hak arama kriterlerine göre hangi tür kararlar verileceğine dair pek çok örnek yer almaktadır. Oysa mahkemelerde ihsas-ı rey yasaktır. İhsas-ı rey; tarafını belli etmek ve hakimın devam etmekte olan davaya ilişkin görüşünü (kararını) belli ederek davanın seyrini etkilemesi anlamına gelmekte olup bir olaya ilişkin önceden görüş bildirmek yasak kapsamındadır. Kaldı ki ihsas-ı rey; ihsas-ı reyde bulunan yargıcın red nedenidir. Davanın taraflarının hakimi red hakkı saklıdır. Ancak karara ilişkin bilgi formunda yazılan bu notla AYM, yüksek yargı üyelerince yapılacak benzer başvuruları kabul edilemez bulacağına ilişkin ihsas-ı reyde bulunmuştur.



Kuşkusuz PDY için düşünülen bu bilgi notları ve tasnifleme yalnızca yüksek yargı me
için değil; gazeteciler, akademisyenler, avukatlar ve kamudan ihraç edilen çeşitli
grupları için de söz konusu olup, adaletin tecelli edeceğine dair inancı temelden sarsan bir
durum söz konusudur. Hak iddialarına ilişkin bireysel başvuruları inceleyecek olan AYM,
baktıkları davalara ilişkin bir tasnif çalışması yapmış ve bu tasniflere göre kararlarını
önceden vermiştir. AYM nezdinde ortaya çıkan bu durum tüm yargı mercilerinin taraflı karar
verdiğine dair iddiaları da güçlendirmektedir.

AYM'nin konuya ilişkin açıklaması ise "Sosyal medyada bir başvuruya dair karar bilgi
formundaki 'PDY ile ilgili müdahaleler bağlamında yapılacak başvurularda kullanılacaktır'
ifadesinden hareketle benzer başvurulara ilişkin ihsas-ı reyde bulunduğu ve
başvuruların reddedileceğine dair paylaşımlar görülmüştür. Söz konusu ifade PDY
bağlantısı iddiasıyla hakkında işlem yapılanların bireysel başvurularının incelenmesini
kolaylaştırmak üzere tasnif edilmesi ve bu konu ile ilgili verilen kararlara kolay ulaşılması
amacıyla bilgi formuna eklenmiştir. İhsas-ı reyde bulunduğu yolundaki iddia tamamen
gerçek dışıdır. Nitekim hakkında PDY bağlantısı iddiasıyla işlem yapılan başvurularda
ilişkin örnek olarak listelenmiş ihlal kararlarıyla ilgili bilgi formunda da aynı ifadeye yer
verilmiştir. Listede verilen bilgiler kullanılarak Anayasa Mahkemesi kararlar bilgi
bankasından bu kararlara ve bilgi formlarına erişilmesi mümkündür." şeklinde olmuştur.
Ancak bu açıklama tatmin edici olmadığı gibi davaların şablonlara dönüştürülmesi ve hangi
hallerde hangi tür kararların verileceğine dair notlar alınmış olması yargının taraflı bir hale
geldiğinin açık kanıtı haline gelmiştir. Mahkemelerin kendi tarafsız konumlarına gölge
düşürecek en ufak bir açıklamadan dahi uzak durması gerekliliği bağımsızlığının da ön
koşuludur.

AYM'nin tasniflendirilmiş davalara yönelik vereceği kararları önceden belirlemesi hukukla
bağdaşmamaktadır. Ortaya çıkan bu durum ise adaletin büyük bir yara aldığı anlamına
gelmektedir. Bu nedenle adaletin yeniden tesisi adına derhal bir meclis araştırması
açılmalıdır.



E.00000496233

2	1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
3	2	PERO DUNDAR	MARDİN	
4	3	RIDVAN TURAN	MERSİN	
5	4	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
6	5	MENSUR IŞIK	MUŞ	
7	6	GÜLISTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
	8	SIDIK TAŞ	SİİRT	
	9	NİMETULLAH ERDOĞMUŞ	ŞANLIURFA	
	10	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
	11	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
	12	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
	13	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
	14	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
	15	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
	16	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
	17	MUAZZEZ ORHAN	VAN	
	18	BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN	VAN	
	19	MURAT SARISAÇ	VAN	
	20	TAYİP TEMEL	VAN	